

Hankintojen merkitys kestävässä ruokaketjussa

Sanoista säästöihin!

-Kestävien hankintojen vuosiseminaari

22.03.2013

EkoCentria

Anu Arolaakso

EkoCentria

- Tuotamme kestäviin hankintoihin liittyviä viestintä- ja konsultaatiopalveluita ja toteutamme valtakunnallisia sekä alueellisia –hankkeita ammattikeittiöiden ja elintarvikeyritysten tarpeisiin, esim. elintarvikkeiden hankintaosaamisen liittyen
- Hankerahoitukset MMM, ESR, Savon koulutuskuntayhtymä
- Toiminta käynnistynyt vuonna 1999
- Osa Savon koulutuskuntayhtymää

Julkisten ruokapalveluiden merkitys

- **Julkisilla ruokapalveluilla merkitystä yksilön, yhteisön ja ympäristön hyvinvoinnille**
- **Julkisia ammattikeittiöitä n. 9 200 kpl (ml. jakelukeittiöt), aterioita 889 milj./ vuosi** (kaikki ammattikeittiöt)
- **Kasvatuksellinen/ ruokavalintoja ohjaava rooli**
- **Ruoan ja ruoantekijöiden arvostuksen edistäjä**
- **Ruokakulttuurin edistäjä**
- **Luo kysyntää / Merkittävä markkinakanava yrityksille**
- **Alueellisen elinkeinon kehittäjä**

Hallituksen luomu- ja lähiruoka linjaukset

- EU 2020 strategia: Julkisilla ruokapalveluilla merkitystä yksilön, yhteisön ja ympäristön hyvinvoinnille
 - Suomi 2020-strategia: Maatalouspolitiikan strategisena tavoitteena on kääntää luomu- ja lähiruuan osuus vahvaan nousuun.
- VNP (Valtioneuvoston periaatepäätös) 04/2009
- MMM talousarvioesitys 2013
 - Hallitusohjelman mukainen vihreän talouden lisäpanostus
- Lähi- ja luomuruokaohjelmat (viimeistelyvaiheessa)
 - viljellystä peltolasta 20 % on luonnonmukaisessa tuotannossa vuonna 2020
 - lähiruokahankinnat lisäävät työllisyyttä, kehittävät paikallistaloutta ja ruokakulttuuria
- VNP Cleantech -ratkaisut (viimeistelyvaiheessa)
 - Luomun käytön tavoite ammattikeittiöissä: 10 % v. 2015, 20 % 2020
 - Kestävien hankintojen hankintaosaamisen edistäminen

Poliittiset päätökset

Poliittiset päätökset ja tavoitteet ovat tärkeitä toimintojen muutosten liikkeellepanijoita

- kunnan strategiaan tavoitteet kestävien hankintojen toteuttamisesta
- hankintaohjeistukset
 - ateriapalvelut/talon sisäinen hankintayksikkö määrittelee kestävät hankinnat: paikallista / luomuruokaa, raaka-aineiden alkuperän ja muut laatukriteerit
 - EkoCentrian Kestävät Hankinnat-, Lähiruokaa ammattikeittiöihin- ja Portaat luomuun -hankkeiden tulokset
- sitoutuminen (päättäjät, ruokapalvelut, tuottajat)

Yhteistyö ja sitoutuminen

Elinkeinot
tuotanto&jalostus&tukku

Julkiset ruokapalvelut

YHTEINEN TAVOITE

Kuntapäätäjät

STRATEGISET PÄÄTÖKSET

EU – Buying green!
Hallituksen lähi- ja luomuohjelmat 2013
Vähemmällä viisaammin (Clean tech) 2013
EUROOPPA 2020 –strategia 2011
Kestävät valinnat –periaatepäätös VNP 4/2009
Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta VNS 6/2010

Paikallinen
tarjonta

Kuntastrategia
Hankintastrategia

Kansall.
tarjonta

**Ruokalista-
suunnittelu**

Tarjouspyyntö

Globaali
tarjonta

Hankinnat

Paikallisruoka kuntapäätöksissä

- **Politiikkadialogi**
 - Mukana luottamushenkilöitä, virkamiehiä ja tuottajia sekä ruokatuotannon edustajia
 - Raha esteenä paikallistuotteiden hankinnalle vai asenne?
- **EU hankintasäännökset**
 - Pelkkä hinnan painottaminen hankinnoissa ei ole EU:n säännösten mukaista
- **Kunnan hankintaohjeet**
 - Tavoitteet ja toteutus

Kestävien hankintojen hyödyt

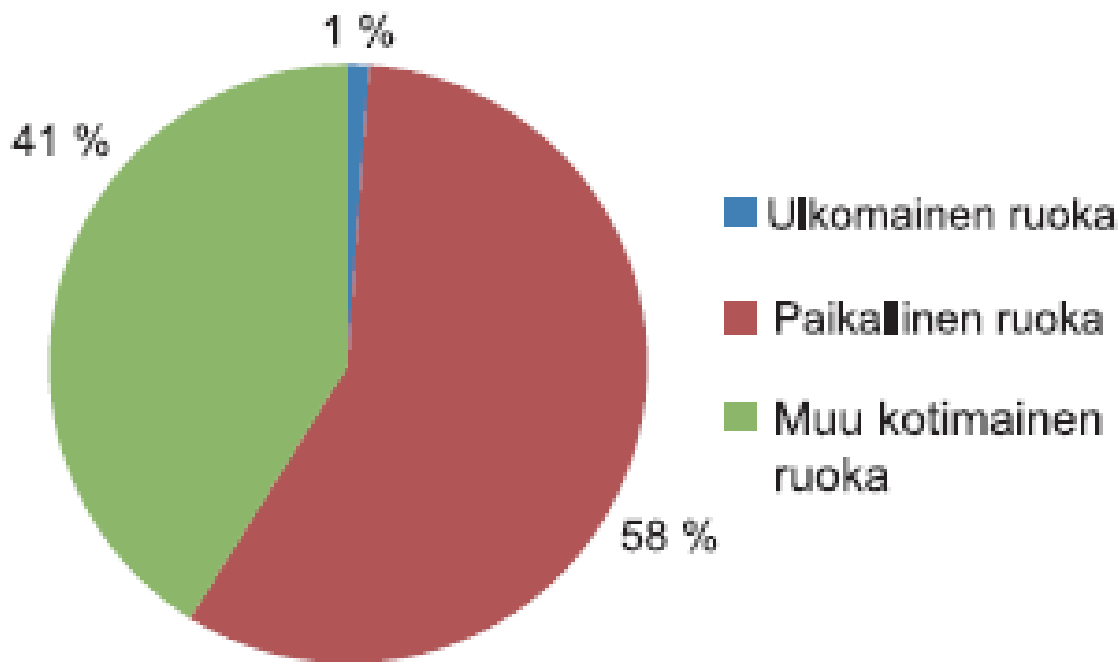
Lähi- ja luomuruoan lisäämisen kunnan ruokapalveluissa

- vaikuttaa esim. paikallistalouden ja elinkeinon kehittämiseen
- varmistaa huoltovarmuutta
- tuo lisää ruokaturvallisuutta
- tuo positiivisia ympäristövaikutuksia
- taloudelliset vaikutukset (ruokalistamuutokset -> ruokakustannukset pienenevät)
- mahdollisesti vähentää muita kuluja (esim. sairaanhoitokustannukset)

Päätöksenteon vaikutuksia

**Kokonaisostojen (€) jakauma prosentteina
yhdeksän elintarvikeryhmän osalta
Kiuruvedellä**

Tulevaisuuden ruokapalvelut ovat arvovalintoja

- Valmistaako ruoan kunnan oma ruokapalvelu / ulkoistettu ruokapalvelu?
- Ruoka tuotetaan suurissa keittiöissä lähes teollisesti/ omavalmistuskeittiö?
- Katoaako yhteys ruuan alkuperään ja ruokakulttuuriin?
- Arvostetaanko paikallisten ihmisten hyvinvointia?
- Katoaako alueen alkutuotanto ja elintarvikejalostus?

Miten muualla?

- Tanskassa Kööpenhaminan luomun käyttöprosentti 75%
- Ruotsissa
 - v. 2011 n. 20%
 - toimintojen keskittäminen ei pitkällä aikavälillä ole enää kannattavaa -> isommasta pienempään
 - parhaat edut ruokatuotannosta saadaan kokonaisvaltaisesti, kun ruoka tuotetaan mahdollisimman lähellä loppukuluttajaa

Ruotsissa luomun käytön tavoite julkisissa ruokapalveluissa yleisesti 25 % vuonna 2013.

Malmön tavoite: 100 % luomua ja Ruotsin ympäristöystävällisin kaupunki vuonna 2020!

Yhteinen tulevaisuutemme

”Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa.”

- Ympäristön ja kehityksen maailmankomission raportti, 1987

Mikäli haluamme myös tulevaisuudessa kestävästi tuotettua, turvallista, terveellistä ja maukasta ruokaa, sitä on ostettava tänään!

KIITOS!

www.ekocentria.fi

